

Akt nr:

R-E1a-0026

AU\$R-E1a-0026

Sedan Kongl. Maj:t under den 1 Juli 1886 i och för afdikning och odning af våttersjuk mark vid Lögerväs i Klippan socken af Skaraborgslän, enligt af Länets bruksingenjören L. Rosen upprättad, af Kongl. Maj:t fastställd plan och i bestyrkt afskrift härhos bilagda kostnadsförslag, i nåder beviljat ett länunderstöd af Sexton Tusen fyra Hundra Åttio (16480) Kronor att utgå af 1886 års odningsfond, och att Kongl. Statskontoret efter hand och i mån af arbetets fortgång lyftas vid de tider, som af Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen särskildt bestämmas; så och i enlighet med Riksdagens för dylikt statsbidrags utnyttjande gifna, af Kongl. Maj:t gillade föreskrifter, har undertecknad ensam intressent i företaget, i och för detta företag med Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen, af Kongl. Maj:t och Kronans vägnar, afslutat följande kontrakt, hvarigenom jag åtager och förbinder mig.

§ 1. om afdikningen

Allt våttersafledningen för odningsarbetet, hvarvid jag är skyldig att underkasta mig alla de vilkor och kontroller, som af Kongl. Maj:t prövas lämpliga och nödiga, skall vara påbörjad år 1886 och hela arbetet, odningen inbegripen, fullbordas inom den 1 September 1889, i noggrann öfverensstämmelse med den fastställda arbetsplanen, utan att anspråk på ytterligare bidrag af allmänna medel må vidare kunna väckas; Skolande intressenter genom kontant tillskott, materialier, arbete eller annat bidrag bestrida hvad till hela odningsföretagets fullbordande kan erfordras utöfver det som

2520
nade länsbidraget, samt de utförda arbetena, så
länge någon del af länet återstår ogulden, vederbör-
ligen underhålla.

§2.

Att i händelse af vika, utan dertill erhållen ve-
derbörig tillåtelse, skett från den fastställda be-
planen, eller arbetet, utan af Kongl. Maj:t medgifvet
anstånd med detsammes utförande, icke blifvit full-
bordadt inom därför bestämd tid, det då ankommer
på Kongl. Maj:t att låta inställa all vidare utbet.
af statsbidraget samt återfordra hvad deraf ut-
gitt, att på engång eller efter hand till Kongl.
Kontoret inbetalas inom den tid, som af Kongl.
Maj:t bestämmes; Skolande vederbörande i sålunda
färd och återburna medel jemväl erlägga fem procent
lig ränta från lyftningsdagen till dess återbetalning.

§3.

Att för den tjänsteman, som af Kongl. Väg- och Vä-
byggnadsstyrelsen förordnas att i arbetet verk-
sätta besigtning, upprisa den för detsamma gillade
planen med dertill hörande plan och profilrit-
ningar jemte de räkenskaper, som blifvit förda
öfver företaget, samt det eller de kontrakt om
arbetets öfvertagande på entreprenad till visa delar
eller i dess helhet som möjligen afslutats, samt
till Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen af-
lämnat uppgift i den person, åt hvilken företaget ut-
förande i hvad det rör spelbara vattenafledningar
anföras.

§4.

Att, efter utfäende utaf den del af länet, som enligt
säskild bestämmelse får lyftas på grund af att arket
blifvit börjadt, vid hvarje af de följande lyftningar

derna, innan ytterligare länsmedel må utbeaktas, hos
Kongl. Statskontoret förete intyg af Kongl. Väg- och Vatten-
byggnadsstyrelsen att, enligt hvad derstädes nöjaktigt
styrkts, så mycket af arbetet blifvit utfördt, som skä-
ligen kan anses motsvara hvad i förhållande till det be-
räknade länsunderstödet belöper i hvad af länet redan ut-
beaktats.

§5.

Att vid afslutande af detta kontrakt till Kongl. Väg- och
Vattenbyggnadsstyrelsen öfverlämnas, för att i dess arkiv
förvaras, bestyrt kopia af den gillade planen med der-
till hörande plan och profilritningar för arbetet och be-
styrkta afskrifter af dertill hörande godkända betänkan-
de och kostnadsförslag, äfvensom att, dorest någon afvikelse
se under arbetets utförande med vederbörig tillåtelse vidta-
gits, innan sista delen af länsunderstödet lyftes, till Kongl.
Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen aflemnas fullständig
beskrifning jemte ritning, utvisande huru arbetet i följd
af denna afvikelse utförts.

§6.

Att godtgöra alla kostnader utan undantag, af hvad
namn de vara må, som i följd af detta kan förämbdas
för Kongl. Statskontoret.

§7.

Att för fullgörandet af detta kontrakt, äfvensom för de
lyftade statsmedlens återbäring i fall om kontraktet
brytes, ställa sådan säkerhet, som af Kongl. Väg- och
Vattenbyggnadsstyrelsen godkännes, samt för läns-
understödet afgifva sådan skuld förbindelse och
säkerhet för dess uppfyllande, som af Kongl. Stats-
kontoret antagas.

Till yttermera visso äro här af två lika lydande

exemplar upprättade, som skedde i Sjögerås
Klefsa den 21 Augusti 1886.

A. Stenbäck

Att A. Stenbäck i begges vår närvaro egenhändigt under-
nat förstående kontrakt, intyga Sjögerås som ofvan

A. Stenbäck
Kr. Kvarnen, av. Falköping.

J. Forsmark.
Kontorsbuden, av. Falköping

Förliket Kongl. Maj: nådiga bref den 1 sistlidne juli antager Kongl.
Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen härmed, på Kongl. Maj: os Krensens vägnar
förstående kontrakt. Stockholm den 25 September 1886.

På Kongl. Styrelsens vägnar:

A. Lindgren.

J. H. Odqvist.

1
Afskrift.

R

3*0026

1
Betänkande och kostnadsförslag
rörande afdikning och delvis odling
af egor till

1
Gjögerväs
i
Klefsa socken af Wilske härad och
Skaraborgs län;

upprättade jemte dertill hörande
plan - och profilritningar
år 1886 af

Ludvig Rosen,
landtbruksingenjör.

1
Lösön upptagen i räkning.

Generalkarta.

Skala = 1: 200,000.

Tillhör den enligt Kongl. brefvet den 1 juli 1886 fastställda arbetsplanen. Stockholm den 26 juli 1886
 P. Kongl. Maj: och Patentbyggm. Styrkans vägnar.

J. L. v. Sydow
A. H. Cederberg.

År 1885 den 23 juli inställde sig undertecknad landtbruksingeniör ä egendomen Gjögerås i Klefva socken af Vilske härad och Skaraborgs län för att på begäran af egaren, herr A. Stenbäck, verkställa nödige undersökningar samt derefter uppgöra plan för afdikning och delvis odling af vattenskadad mark, tillhörande nämnda egendom; och får jag nu, jemte öfverlemnande af upprättade plan- och profilritningar, uppstagne å tre blad, samt härvid fogad "generalkarta," hvåra odlingslägenheten blifvit utmärkt genom grön färg, afgifva följande betänkande i frågan.

Såsom af generalkartan synes är den i frågavarande odlingslägenheten belägen öster och norr om Gjögerås gård i Klefva socken sträckande sig i norr fram till Bjurums och Uggelums sockengränser. — Den afbördar sitt vatten genom en bäck som i närheten af Bjurums kyrka utfaller i Kornborgsjön.

Denna bäck har, enligt generalkartan, inom Klefva socken ett vattensamlingsområde af omkring 34,000 qv. ref eller 3262 hektar; och som dess källor förekomma å vestra slutningen af Mösseberg, derifrån vattnet vid stark nederbörd eller snösmältning hastigt nerstörtar, så kan vattenmängd

den vid flöden för denna bäck antagas uppgå
ända till en liter eller 0,001 kub. meter i sekun-
den per hektar, hvilket för nedre delen af vat-
tendraget, der alla småbäckarne förenas från
nämnde vattensamlingsområde, utgör tillsammans
3,262 kub. met. i sekunden. Då hufvudafloppet
litt A (se plan- och profilitningarne!) härstädes
har en bottenlutning af 1,2:1000 och vattendjupet
i kanalen, äfven sedan jorden efter afdikning
och odling sammanpackat eller "satt" sig, kan
på uppgå till 1,0 meter, utan att fara för öfver-
svämning uppkommer, så skulle — enligt de till-
förlitliga formler, som finnas uppställda af Gan-
guillet och Kutler — bottenbredden härstädes
böra bestämmas till 2,0 meter. —olikhet med
hvad generalkartan, som här icke torde vara
fullt korrekt, antyder, sammanflyta likväl ej
alla småbäckarne inom den i fråga varande
odlingslägenheten, hvarför bottenbredden i själv-
va verket kan göras betydligt mindre, än ofran-
stående, på generalkartan grundade beräkning-
ar antyda; och har den praktiska erfarenheten
vid redan verkställd kanalisering af vattendraget,
så väl ofvan, som nedan den i fråga varande od-
lingslägenheten, visat att en bottenbredd af 2,0
fot eller 0,6 meter är fullt tillräcklig för öfre
delen af hufvudafloppet, liksom för öfriga af-
loppsdikey inom fältet, samt att denna först
vid n° 24 der ett annat hufvudaflopp utmyn-
nar, måste ökas till 3,0 fot eller 0,9 meter. — Si-
dolutningen i hufvudafloppet, liksom i öfriga
kanaler och diken, är härvid bestämd till 2:1,
så att bredden i dagen blifver lika med dju-

pet tillsammans med bottenbredden, hvilken bran-
ta lutning i sidorna, som medför stor besparing
i gräfningskostnad och flera andra betydande för-
delar, mycket väl låter försvara sig och ej medför
någon fara för dikenas igenrasande eller ökad
svårighet för deras behöriga underhållande, då det är
fråga om så jemn och seg mossjord, som inom denna
odlingslägenhet förekommer, hvilket en mångårig
erfarenhet, vunnen i Stora Bjurum m. fl. angrän-
sande egendomar, nogsamnt bekräftar. — Der grunden
som skall genomgrävas, till hufvudsaklig del be-
står af stembunden sand, måste sidolutningen dere-
mot ökas till 1:1, så att bredden i dagen blifver
lika med dubbla djupet och bottenbredden till-
sammans, hvarvid bottenbredden deremot kan min-
skas från 2,0 fot eller 0,6 met. till 1,0 fot eller 0,3 meter.
En så ringa bottenbredd kan i alla händelser (äfven
då sidolutningen inskränkes till 2:1) begagnas för de
s. h. afskärnings- och tegdiken. — Hvarje kanals-
eller dikes sidolutning och bottenbredd angifves för sär-
skilda sträckor i detalj uti det upprättade kostnads-
förslaget och antydes dessutom genom nödigt antal
sektionsritningar. — Afloppsdikeynas bottenlutningar
och djupa på särskilda ställen utvisas genom de
upprättade profilitningarne, som för öfrigt i detalj
framställa längdmätningens, afgräfnings- och jord-
börningens resultat; varande gräfningsdjupet utsett
genom siffror, uttryckande hela och tiondels meter
samt mossjord betecknad genom grå streckor på grön
och stembunden sand genom röda fläckar på gul
botten ^{sand}boar och berg genom hel röd färg. Öfresta linien
i profilerna betecknar markens yta, den grofa linien un-
der hvilken en grå skuggning förekommer, blifvande

dikesbotten och den nedersta linien afvågningsarnes gemensamma jämförelseplan eller horisontallinie, under hvilken afvågningspunkternas nummer finnas utsatta. — Dessa nummer, som i marken angifvas å nedslagna prälar, finnas å plankartan utsatta genom röda siffror, under det att markens höjd öfver jämförelseplanet (d. v. s. öfver botten i Björns kanal, der afloppet litt. H. utmynnar) å plankartan utvisas genom talrika blåa siffror, uttryckande hela och tiondels meter. Endast öfver aflopps-dikena har det ansetts behöfligt att upprätta profilritningar, och äro nämnde diken å så väl dessa ritningar som å plankartan betecknade med litterer ent. stora alfabetet, under det att afskärningsdikena blifvit littererade med litla alfabetet. Tegrdiken o. d. sakna deremot litter och äro å plankartan angifne med smalare blåa linier än aflopps- och afskärningsdikena. — Så kallade back- eller laggdiken förekomma i allmänhet icke vid den i fråga varande odlings- och afdikningsplanen, dels emedan odlingslägenheten merendels begränsas af åker eller odlingsmark, och dels emedan de i öfrigt ansetts öfverflödiga.

Hela den areal, som blifvit i afdikningsplanen intagen, afses icke att för den närmaste framtiden brukas såsom åker, utan en del deraf kommer att användas såsom betes eller skogsmark, varande de egofigurer, som afses för sistnämnda ändamål, å plankartan omgifne med grå kantfärg under det att den blifvande åkern betecknas genom gul kantfärg. En egofigur, n° 10, som f. n. utgör ett träsk, kan ej så fullständigt torrläggas att den med fördel kan begagnas som åker, utan kommer att bibehållas såsom

äng; varande denna egofigur å plankartan omgifven af grön kantfärg. Jordarten inom denna egofigur utgöres af lös dy som i midten har ett djup af mer än 6 meter och är bildad af slam och åtskilliga vattenvärter. För öfrigt består hela den i planer intagna arealen af mer eller mindre fullständigt förmutnad torfjord, bildad af moss- och starrarter, hvilka ännu växa å dess yta, jemte löfbuskar, blåbärsris o. d. — Mosstorven, som allestädes hvilas på mer eller mindre stenbunden sand, har till följe af denna botten starkt kuperade beskaffenhet — mycket oerlände djupa från 0 till 6 meter eller deröfver, men kan i medeltal antagas hafva en mäktighet af 2,5 met. Som den i allmänhet är mycket fast och tät, kan dess blifvande sättning efter afdikning och odling ej antagas komma att uppgå till mer än 0,3 å 0,6 meter, åtminstone inom egofigurerne n° 3, 4 och 5, hvilka redan för längre tid tillbaka blifvit afdikade och delvis odlade, ehuru dikena sedermera fått förfalla. — Den något oregelbundna tegläggningen inom dessa egofigurer har emellertid nödvändiggjorts dels af denna gamla dikning och dels af markens ojämnheter. Börande de öfverflödiga tegrdikena, sedan de blifvit upprensade till 4,0 fot eller 1,2 meters djup och marken behörigen satt eller sammanpackat sig, främdeles förvandlas till täckdiken (stängdiken el. dyl.) Dikena litt. D, F och H hafva fördom utgjort dessa egofigurers hufvudaflopp, men sedan mossjorden på midten af fältet, der den varit och är djupast, till följe af den gamla dikningen sammanpackat sig, är det numera nödvändigt att här upptaga ett nytt hufvudaflopp, hvarefter de nyssnämnda dikena böia förnyas och upptagas till nödiga dimensioner för att stenstgöra såsom en slags back- eller gränsdiken och medverka till fältets torrläggning.

Den å plankartan genom gråa streckar betecknade marken utgöres af koltmossa, delvis beväxt med skog, och lämpar sig ej till odling; ej heller de stenbundna holmar, hvilka blifvit omgifna

med kantfärger. — Öfrigt är all den i planen in-
tagna marken odlingsbar och af god beskaffenhet.
Synnerligast inom de egofigurer, hvilka blifvit be-
tecknade med gul kantfärg och inom den närmaste
framtidens afses till odling. — Hela terrängen har
godt affall till den stora afloppskanal, som finnes
upptagen i Björns egor (vid fältets norra gräns),
på sätt plankartan utvisar.

Intet vattenverk är af företaget beroende och enskilda jordegares rätt kan deraf ej beröras. — Ej heller förkomma vid detta företag sådana omständigheter, som enl. kongl. kungörelsen den 31 december 1879 skulle kunna utgöra hinder från det allmännas sida emot afdikningens verkställande, ty i den enda allmänna väg, som genomgår egorna (näml. emellan egofiguerna n: 5 och 6 samt vid afvägningspunkten n: 16 i linien F), behöfva inga blott ombyggas.

Arealuträkingen:

har hemnat följande resultat för egofigurena.

№ 1 = 454,0 quadr. ref. = 40,020 hekt. = 31 tld 2,3 kpl.
 " 2 = 409,2 — " — = 36,041 — " — = 23 — " 2,2 — "
 " 3 = 614,4 — " — = 54,159 — " — = 109 — " 22,9 — "
 " 4 = 201,6 — " — = 17,441 — " — = 36 — " 0,0 — "
 " 5 = 27,2 — " — = 2,398 — " — = 4 — " 2,4 — "
 " 6 = 400,8 — " — = 35,330 — " — = 71 — " 13,3 — "
 " 7 = 295,2 — " — = 26,022 — " — = 52 — " 22,3 — "
 " 8 = 212,0 — " — = 18,687 — " — = 37 — " 27,4 — "
 " 9 = 14,8 — " — = 1,304 — " — = 2 — " 20,6 — "
 " 10 = 126,0 — " — = 11,107 — " — = 22 — " 16,0 — "

Summa 2755,2 quadr. ref. = 242,869 hektar = 491 tl ± 31,9 kopl.

Kostnadsförslag för odlingsarbetet.

Fig n° 2 = 36,0 hektar att flåcka och bränna à 30kr = 2,880.
 " " 3 = 54,0 — " — att plöja utan bränning à 30" = 1,620.
 " " 4 = 17,8 — " — d^e — d^e — à 30" = 534

Hektar 107,8

Kronor. 5,034

Transport 10 7/8 hektar

Honor. 5034

Fig. N° 6 = 35,0 — " — att flåhacksa och bränna i 30 kv. = 280.

" " $\gamma = \underline{26,0}$ " " " $d =$ " " " $d =$ " " " $\bar{a} 30 - " = \underline{2,080}$.

Hektar 168,8

as Kronor. 9,914.

5 % för arbetets ledning, slitning af redskap m.m. ca = 486.

Summa 10,400.

Uti kostnaden för sjelfva odlingsarbetet är inräknadt askans och dikesjordens spridning m. m. dyg. - Hårtill kommer dikningskostnaden, enligt nedan intagna kostnadsförslag.

Bruckningsätt.

Å de egofigurer som för varit odlade och der jorden redan tillbörligen sammansjunkit och förmultnat, d. v. s. å figurerna N° 3 och 4, hvilka icke behöfva eller böra vidare brännas, utan endast kunna pilöjas för att försättas i för växtodlingen lämpligt skick, kan ett ordnat omloppsbruk genast införas, exempelvis som följer:

1. Träda, gödslad med stallspillning (half gödning) och konstgjorda gödningsämnen (Kalisalter och superfosfat) samt delvis använd till odling af grönfoder, ss. mild ommarrag, spergel, vickerhåre etc.
 2. Råg, hvare insås klöfver och gräspö m. m. (se nedan)
 - 3-4 Vall, hufvudsakligen till slätter (minst två år.)
 5. Håre, (möjligen två år i rad).
 6. Rotfrukter och andra foderväxter, gödslade med konstgjorda gödningsämnen.
 7. Korn, ärter, lin, håre m. m. samt möjligen äter
 8. Håre, hvarefter jorden vid höstplöjningen kalkas.
- Af den öfriga jorden torde under de första 5-6 åren efter odlingen och bränningen hufvudsakligen böra ta-

gas värsad, gödslad med konstgjorda gödningsämnen, men derefter, sedan mossjorden multrat och sammanpackat sig, kan samma omloppsbruk, som nyss är omtaladt, äfven här införas.

Fröblandning för vallen.

Ängskafle, *Moluccanus pratensis* = 7 tt; Luddtätel, *Holcus lanatus* = 5 tt; Timotej, *Phleum pratense* = 10 tt; Tufttätel, *Tria caespitosa* = 3 tt; Sibirisk elm, *Clymus sibiricus* = 5 tt; Ängsvingel, *Festuca elatior* = 3 tt; Rödsköfver, *Trifolium pratense* = 3 tt; Pulvial, *Lathyrus pratensis* = 3 tt; Hvithöfver, — — repens = 5 tt; Häckvicker, *Vicia sepium* = 2 tt; Tillsammans 51 tt per tunnland eller dubbelt så mycket per hektar.

Kostnadsförslag.

För dikningen

Dagsverket pris = 2 kronor.

Diktens nummer	Diktens längd i meter	Diktens storlek.				Jordart att gräva m.m.	Dens yta i tunnland och i hektar.	Kostnad		Summa.		
		Längd i meter	Bredd i meter	Middel i meter	Rymd i kubikmeter			Dagsverket	Andra	Dagsverket	Andra	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
A. Nya hufvudafloppet.												
I-9.	2:1.	0,6	1260.	1,7.	1,5.	3213,0.	Mossjord. —	0,30.	963.	90.		
9-12.	"	"	380.	1,5.	1,4.	998,0.	D ^e —	0,30.	239.	40.		
12-16.	"	"	260.	1,3.	1,0.	338,0.	D ^e och stenb. sand.	0,33.	111.	54.		
16-20.	1:1.	0,3.	420.	1,4.	1,7.	979,6.	D ^e ; D ^e och grus.	0,40.	391.	84.		
vid 17.	10:1	0,8	40.	0,2.	0,8.	6,4.	Berg. —	5,00.	32.	—		
" 19.	"	"	50.	0,1.	0,8.	4,0.	D ^e —	5,50.	22.	—		
20-24.	2:1	0,6	430.	1,5.	1,4.	903,0.	Mestadels mossjord.	0,30.	270.	90.		
24-27.	"	0,3.	500.	1,6.	1,4.	1360,0.	Mossjord. —	0,30.	408.	—		
27-30.	"	"	250.	2,0.	1,9.	950,0.	Mestadels d ^e —	0,38.	361.	—		
30-0	"	"	350.	2,0.	1,9.	1330,0.	Mossjord. —	0,35.	465.	50.		
Att ombygga:								=	3266.	8.		
En träbro med stenlandfasten på rustbädd									250.	—		
En d ^e på prälar. —									100	—	3,616.	8.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	
								Öfverfördt. 3616. 8.					
<u>B. Afloppskanal genom betesmarken.</u>													
1-5	2:1.	0,6	690.	1,6	1,4	1545,6.	Mossjord.	0,30	463.	68.			
5-8.	"	"	210.	1,7.	1,5.	535,5.	D ^e och stenk. sand.	0,35.	187.	42.			
8-10.	"	"	170.	1,7	1,5	433,5.	Mossjord.	0,30.	130.	5.	781	15.	
<u>C. Diket vid gäddsvägen.</u>													
24-2.	2:1	0,6	300.	1,4	1,3.	540,0	Mossjord	0,25.	136.	50.			
2-5.	1:1	0,3	340	1,6	1,2	1033,6	D ^e och stenk. sand.	0,45.	465.	12.	601	62.	
<u>D. Gamla hufvudafloppet.</u>													
I-6.	2:1	0,6	620	1,2	1,2.	892,8.	Mossjord och sand.	0,27.	241.	6.			
6-31.	"	"	310.	1,6	1,4	1814,4.	D ^e — D ^e	0,33.	593.	75			
Att ombygga:								= 839. 81.					
En träbro på stenlandfasten utan rustbädd.								75. —					914. 81.
<u>E. Afloppsdikey genom skogsmarken:</u>													
V-6.	2:1	0,6	510.	1,0	1,1.	561,0.	Mossjord med rötter	0,35	196.	35.			
6-8.	1:1.	0,3	290.	1,6	1,2.	831,6.	D ^e och stenk. grus.	0,50.	440.	30.			
8-11.	2:1.	0,6	320.	1,7.	1,5.	816,0.	D ^e — D ^e — D ^e	0,40.	326.	40.			
Att ombygga:								= 963. 55					
Två träbroar på stenlandfasten utan rustbäddar.								200 —					1163. 55.
<u>F. Gamla hufvudafloppet.</u>													
I-6.	2:1	0,6	570.	1,2	1,2	820,8	Mossjord	0,25.	205.	20.			
6-11.	"	"	460.	1,4	1,3.	837,2.	D ^e —	0,25.	209.	30.			
11-15.	"	"	440.	1,3	1,2.	696,4.	D ^e —	0,25	171.	60.	586	10.	
<u>Ga. Lickodike genom träsket.</u>													
9-2.	2:1.	0,6	130.	1,0	1,1	143,0	Mossjord	0,25.	35.	75.			
2-5	"	"	170.	0,6.	0,3.	91,8.	Lös dy.	0,40.	36.	72.	72.	47.	
<u>G. H. Västra afloppet.</u>													
0-2	redan färdiggrävt (se profilen)												
2-5.	2:1.	0,6	270.	1,7.	1,5.	683,5.	Mossjord.	0,30.	206	55.			
5-3	"	"	530.	1,6.	1,4.	1299,2.	D ^e —	0,30.	339.	76.			
3-10.	"	"	380.	1,5	1,4.	998,0	D ^e mestadels	0,30.	239.	40.			
10-16.	"	"	520.	1,4.	1,3.	946,4.	D ^e och stenk. sand.	0,35.	331.	24	1166.	95.	
								Öfverföres					3,902 79.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
								Öfersördt.	3,902.	75		
J. Rägångskanalen emot Bjurum.												
I-4.	1:1.	0,3	510.	2,2	2,5	2805,0	Mossj. och stent. sand.	0,50.	1402.	50		
4-10.	2:1.	0,6	770	2,0	1,6	2464,0	Mestadels mossjord.	0,35.	862.	40	2264.	90.
K. Östra afloppet.												
1-3.	2:1	0,6	320.	1,5	1,3	624,0.	Mossjord —	0,25	155.	—		
3-6.	1:1	0,3	460.	1,2	1,5	822,0.	D. sten och gns.	0,50.	414.	—		
vid 5.	10:1	0,8	20.	0,3	0,3	4,8.	Berg —	5,00	24.	—		
6-22.	1:1.	0,3	370.	1,4	1,7	880,6.	Mossjord, sten och gns.	0,45.	396	27.		
vid 7.	10:1.	0,8	10	0,2	0,8	1,6.	Berg —	5,00.	8.	—	997.	27.
Summa för afloppsdiakena.								12,164. 90.				
Tillägges omkring 10% för arbetets ledning, materi-												
alier, slitning af redskap m. m.								1,215 10				
								Tillsammans 13,380. —				
Anmärkning:												
Afloppsdiakena litt. L. och M. äro här ej upptagna, enär de grävas och underhållas af Klefsa bys dikevårdssamfällighet (särskildt bolag, som ej söker statslån). —												
Broomne i afloppet litt. F och H. behöfva ej ombyggas, enär de redan äro tillräckligt breda och djupa.												
Afskärningsdiken o. d.												
a, b, c.	2:1	0,3	670	1,5	1,0	1005,0	Mossjord —	0,25.	251	25		
d, e.	"	"	720.	"	"	1080,0	D. och stent. sand	0,40	432	—		
f.	"	"	240	1,2	0,9	252,2	D. — D. —	0,40	103.	68		
g.	1:1	"	430	0,3	0,6	77,4	Lös dy. —	0,40	30	96.		
i, h.	2:1	"	270	1,2	0,9	291,6.	Mossjord och sand.	0,30	87.	48.		
k, l.	"	"	620	1,5	1,0	930,0	Mestadels mossjord.	0,28	260	40		
m, n, o.	"	"	900.	"	"	1350,0	D. — D. —	0,28	378	—		
p, q, r.	"	"	1170.	"	"	1755,0	Mossjord. —	0,25.	438	75		
s.	"	"	600	1,3	1,2	1296,0	D. —	0,30.	388.	80		
t.	"	"	160.	1,2	0,9	172,8.	D. och sand.	0,27.	46	66.		
Öfersördt.								2417.	98	13380		

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	
									Översördt				
u, v. 2:1. 0,3 1060 1,5 1,0. 1590,0. Mossjord									0,25.	397.	50	2417 98	13380 —
Summa för afskärningsdiken.												2815.	48.
Tillägges omkring 10% för arbetets ledning m.m.												284 52.	3100
									Tillsammans.				16480. —
för aflopps- och afskärningsdiken, d. v. s. för den egentliga vattenafledningen, till hvars utförande kan sökas lån af statsmedel. — I sådant läse deremot icke kunna erhållas till de så kallade tegdiken, hvilka äro räknas till det egentliga odlingsarbetet och här nedan finnas för hvarje särskild egofigur angifne.													
Fig.							Tegdiken o. d.						
1.	2:1	0,3	1120	1,2	0,9	1209,6	Mestadels mossjord.	0,25	302	40			
2.	"	"	7560	"	"	8164,8	D. — D.	0,25	2041.	20			
3.	"	"	8300	"	"	8964,0	D. — D.	0,25	2241	—			
4.	"	"	2700	"	"	2916,0	D. — D.	0,25	729	—			
5.	"	"	440	"	"	475,2	D. — D.	0,25	118.	80			
6.	"	"	4500	"	"	4860,0	D. — D.	0,25	1215.	—			
7.	"	"	5100	"	"	5508,0	D. — D.	0,25	1377.	—			
8.	"	"	3300	"	"	3564,0	D. — D.	0,25	891	—			
9.	"	"	330	"	"	356,4	D. — D.	0,25	89	10			
10.	"	"	2400	0,3	0,4	288,0	D. och lös dy.	0,30	86	40.			
Tillägges omkr. 10% för arbetets ledning m.m.									=	9090. 90			
										90910	12000	—	
Ofvig odlingskostnad (plöjning eller flä-hackning och bränning m.m.) enligt ofvan intagna kostnadsberäkning.											10,400		
Summa odlingskostnad											20,400.		
<u>Anmärkning</u>													
Bland dikevårdskostnaderna ingår den upptagna jordens undanförande 5,0 fot eller 1,5 meter från dikekanterna samt anbringande af nödigt antal öppningar i dikevallarne för genomsläppande af tillströmmande yttvatten, hvilka åtgärder äro af vigt för dikenas bestånd, intill dess att dikejorden blifver helt och hållet utspridd öfver fältet och hvilket senare arbete, såsom ofvan är nämnt, inräknats i odlingskostnaden.													

I de broar, som erhålla landfästen af sten, hvilkas yttre sidor blifva nästan tvärbranta, bör afståndet emellan landfästena, d. v. s. broöppningens bredd, göras minsten meter och landfästernas bottnar läggas minst 0,3 met. under dikenas allmänna bottenlinje.

Fördelas kostnaden för vattenafdelningen, 16,480 kr, på 242,37 hektar, så blifver kostnaden pr. hekt. = 67,85, hvartill kommer kostnaden för tegdiken, d. v. s. 10,000 kronor, fördelade på samma areal = kronor pr. hektar = 41,13, samt för det öfriga odlingsarbetet = 10,400 kronor fördelade på de 163,8 hekt., som deraf drager nytta, pr. h. = 61,61. Tillsammans pr. hekt. ^{areal} 169,57 eller omkring 86 kronor tunnland; och torde här af framgå att företaget är väl värdt att bringas till utförande och att befrämjas genom län af allmänna medel, med hänsyn hvartill meddelas att intet liknande företag inom orten, med undantag af de på ca två mils afstånd belägna Mönasjö mossar, förint kommit i åtrijande af sådant understöd.

Of det jag således på det varmaste förordar län ur d. s. h. odlingsfonden för aflopps dikenas upptagande och äfven för afskärningsdiken, derest län säkes äfven till dessa, får jag förstå att arbetet må utföras och länebeloppen utgå enligt följande

Arbetsplan.

1 ^a året upptagas aflopps diken A, B, D, F, G och I-H för tillsammans omkr. = 7,650 kronor	
2 ^a året öfriga aflopps diken — " — = 5,730 — "	
	= 13,380 — "
3 ^e — " alla afskärningsdiken — = 3,100 — "	
	Summa 16,480 kronor.

Mariestad i Januari 1886.

Ludvig Rosén.

V. d. meras
Fredrik Swartling.

Gudkännadt d. 29/7 88

Bewis

om verkställd afsynning å af-
dikningen och odlingen af vat-
tensrikt mark vid Sjögårds
i Klefsa socken af Skaraborgs län.

Planen af K.M. fastställd den 17 juli 1886;
Beviljadt understöd från 1886 års odlingsfond
att i form af lån utgå med 16480:.- Kr.;
Kontrakt om arbetets utförande
å K.M. och Kronans vägnar
antaget den 25 Sept. 1886;

Enligt kontraktet fastställd termin för arbetets
fullgörande den 1 Sept. 1887;

Beräknad kostnad enligt
den fastställda arbetsplanen
tillräckande kostnadsförslag)

för vattenafledningen =	16480:.- Kr.
för odlingen =	20400 .
Så Kr. 36880:.-;	

Vid af undertecknad
den 6 dennes verkställd besigt-
ning af afrensade arbeten
har detsamma befunnits, såväl
liu vattenafledningen som odlingen
fullständigt utförd i öfverens-
stämmelse med gillad arbetsplan,
och kan arbetet i sin helhet
sålunda liu godkännande
förordas.

Ansökan om arbetets godkän-
nande sörs hos Kung. Väg -

Stämpel 0.50

Lösen = 1.50

Så Svå Kr.

an Vattenbyggnadsstyrelsen,
an Skarv de viså fasas
detta bevis -

Natala den 10 juli 1888.

J. Hammarström
Ettm Distriktsingeniör -

Protokoll hållet vid afstyning af verk-
ständer till läggning af massor till
hörande Sjögrens Egendom i Klefva
Lacken, Vihke Härad Skaraborgs
Län

Enligt afdelningsplan verkständera arbeten:

Kanal A färdig för	2934.79 kronor
" B d ^e	309.12 d ^e
" C d ^e	136.50
" D d ^e	839.81 d ^e
" E d ^e	196.35 d ^e
" . hafföring punktern 6-8	220.40 d ^e
"	100.00 d ^e
Kanal F färdig	586.00 d ^e
" Fa d ^e	72.47 d ^e
" GH d ^e	206.55 d ^e
" " d ^e	194.88 d ^e
" J d ^e	2264.90 d ^e
" K d ^e	997.27 d ^e

Afkärningslikn

a-b-c förcliga	251.25 d ^e
d-e d ^e	432.00 d ^e
f d ^e	103.68 d ^e
g d ^e	30.96 d ^e
h-i d ^e	87.48 d ^e
k-l d ^e	260.40 d ^e
m-o d ^e	378.00 d ^e
p d ^e	116.00 d ^e
q d ^e	265.00 d ^e

Summa 10,983.91 kronor

Tiekomma för arbetets ledning 1,096.09

Summa 12,080.00

Således befunnet intyga
Sjögrens den 2/8 1886

Philip Astrand
Kapten vid Vestgöta Regt

J. P. Jönsson
Ordf. i Klefva Kom. näm. Värd.

Som genom intyg är styrkt, att
arbeten blifvit utförda för en kostnad
af 12080 Kronor så hemstalles, att
Sökandes begäran att af odningssländret ut-
betomma 13000 Kronor bifalles.

Stockholm den 24 Septbr 1886
A. W. Rönneby

Protokoll hållet vid afgränsning af odlar-
de och torrlaggnas massor vid Jägersås egar-
dom i Klefsjö socken af Västmanlands län af
Skaraborgs Län.

Figur å korten

N° 2

hektar

Odlad Odlad

20.48 15.60

3

54.16

4

17.77

5

2.40

6

2053 14.80

7

— 2602

Summa

115.34 56.42

afgränsade till are i den odling afsetta.

Sålunda befunnet lättyga

Jägersås den 2/8 1886

Philip Astrand

J. P. Jönsson
off. i Klefsjö Kung. nämnd.

Herr
Kongl. Wäp- och Wattenbyggnadsstyrelsen.

Sedan, efter den till Kongl. Majt ingifna undersökning,
Kongl. Majt genom Närsl. Bref den 1 nämligen juli månad
att Kongl. Wäp- och Wattenbyggnadsstyrelsen att, vid för-
delning af årets ordningsfond en länslidrag af 16,800 kr.
delipit använt till uppförning och odling af wattenfisk
mark vid egendomen Högerås i Skåne län, för jag,
denne föreståndare, härmed dels öfverlemnade:
1: Kontrakt om arbetets utförande, i tre exemplar,
enligt fastställt formulär.
2: Sakerhetsförbindelse för kontraktets fullgörande, en
exemplar jemte enligt formulär.
3: Intyg, utgifvet af den Kapten Th. Anders och Komman-
deransfrämde J. P. Johansson i Skåne, utvisande huru
mycket som af arbetsförtäget utbetalts,
dels
a) tillräckningen det jag lade arbetet i fråga,
b) wärdet på de till Kongl. Styrelsen behöfva
på min bekostnad lade lagn Kopier af plan-
ritningarna med tillräckande hänvisningar, samt arbetet.

förslaget, hvilka handlingar härjämte följa;
och förklarar på grund af afvägnings intyg, gennat
Kassans lyften 13 000 Kronor af enlöst samt
åttio kronor efter 3480 Kronor efter afvägnings
genkännande af arbetet i sin helhet.

Utgifvas för Klubb den 6 Sept. 1886
A. Stenbäck